

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 28 november 2017

Onderwerp: Koers NH2050

Kenmerk: 1018422

Bijlage: 1
-Koers NH2050

1. Inleiding

Op 23 mei 2016 heeft u de Startnotitie Omgevingsvisie NH2050 vastgesteld. Daarin is het proces afgesproken om tot een omgevingsvisie voor de provincie Noord-Holland te komen.

Het proces bestaat uit vier stappen. Op 21 januari 2017 zijn de Verkenningen NH2050 gepresenteerd, waarmee de eerste fase werd afgerond. Het document Verkenningen NH2050 geeft feiten over autonome ontwikkelingen die op de samenleving van Noord-Holland afkomen en formuleert opgaven die daaruit voortvloeien. Dit vormt in het gehele proces van totstandkoming van de omgevingsvisie het referentiekader.

De tweede fase is die van het formuleren van de koers voor de omgevingsvisie. Deze fase wordt nu met de vaststelling van Koers NH2050 afgerond. Met Koers NH2050 bepalen Provinciale Staten vanuit hun kaderstellende rol halverwege het proces de hoofdrichting van onze omgevingsvisie.

In deze Koersfase zijn meningen verzameld. Dat er allerhande ontwikkelingen op onze samenleving afkomen is een feit. Maar hoe met die ontwikkelingen om te gaan, daar kan verschillend tegenaan worden gekeken. In de Koersfase zijn de verschillende blikvelden weergegeven en de opgaven in samenhang met elkaar gebracht. Op basis daarvan bepalen PS met Koers NH2050 de hoofdambitie en daarmee samenhangende doelen voor onze Omgevingsvisie.

Koers NH2050 vormt het vertrekpunt voor de derde fase van het proces. Hierin wordt de Ontwerp-Omgevingsvisie opgesteld op basis van de door uw Staten aangegeven hoofdambitie en doelen. In de vierde en laatste stap wordt de Ontwerp-Omgevingsvisie NH2050 ter inzage gelegd en vervolgens, voorzien van een Nota van Beantwoording, ter definitieve besluitvorming voorgelegd aan PS.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Koers NH2050 formuleert de hoofdambities en -doelen voor onze omgevingsvisie. Koers NH2050 is dus niet de omgevingsvisie zelf, maar geeft hier wel duidelijk richting aan. Op basis van de in Koers NH2050 geformuleerde ambities en doelen worden in de Ontwerp-Omgevingsvisie voorstellen gedaan voor versterkingen, aanvullingen en veranderingen aan bestaande netwerken en infrastructuren. Tevens wordt een aantal ontwikkelprincipes geformuleerd. Deze ontwikkelprincipes geven meer concreet invulling aan hoe wij samen met alle andere betrokken partijen deze ambities willen verwezenlijken en hoe een en ander zich vertaalt naar de verschillende regio's en gebieden in Noord-Holland.

Welke ontwikkelingen, ingrepen en veranderingen in de fysieke leefomgeving zijn op de lange termijn nodig en hoe willen we samen met anderen sturing geven aan deze regionale opgaven?

Langetermijnambities

De ambities in Koers NH2050 richten zich op de ontwikkeling van de leefomgeving in Noord-Holland op de lange termijn. De horizon van onze Omgevingsvisie is 2050. Deze langetermijnkoers reikt dus verder dan het lopende Coalitieakkoord.

Onder de Omgevingsvisie komen, conform de Omgevingswet, instrumenten te hangen die gericht zijn op het formuleren van doelstellingen en ambities voor de korte termijn: programma's, een verordening en andere instrumenten zoals bestuursovereenkomsten en subsidieverlening. Dit is nodig om wendbaar te zijn en om zo in te kunnen spelen op veranderingen, maar ook om andere politieke accenten te kunnen leggen. Een goede monitoring is nodig om de kortetermijnacties te beoordelen op hun effectiviteit voor de doelen voor de lange termijn. Indien de effectiviteit er niet of niet in voldoende mate is, dan kunnen deze eventueel worden bijgesteld. De koppeling aan de inzet van andere instrumenten uit de Omgevingswet wordt in de volgende fase gestart en zal een doorlopende activiteit zijn. Ook na vaststelling van de Omgevingsvisie. Op die manier verzorgen we een structurele koppeling tussen langetermijnambities en doelen en korte termijn handelen.

Betrokkenheid PS bij de totstandkoming:

Debat 9 oktober en stemming moties 13 november 2017

Op 9 oktober 2017 vond het debat in PS plaats over de Koers voor de Omgevingsvisie NH2050. Om het debat te voeden en te faciliteren hebben GS het "Discussiedocument: drie verhaallijnen op weg naar de Koers NH2050" opgesteld. In het Discussiedocument is een drietal verhaallijnen uitgewerkt, elk met een verschillende dominante invalshoek.

De verhaallijnen kijken vanuit die dominante invalshoeken in samenhang naar de opgaven zoals die uit de Verkenningen NH2050 naar voren zijn gekomen.

Input voor de verhaallijnen vormden de opbrengsten van onze participatiecampagne: de publiekscampagne met twee representatieve panelonderzoeken, en het niet representatieve discussieplatform Jouw Noord-Holland op Facebook en de huiskamergesprekken. Daarnaast zijn er verschillende bijeenkomsten en werksessies met professionele stakeholders, zoals gemeenten en waterschappen (ambtelijk en bestuurlijk), ondernemers en belangenorganisaties georganiseerd.

In twee werksessies voor de zomer zijn uw Staten aan de hand van de verhaallijnen in het Discussiedocument voorbereid op het richtinggevend debat op 9 oktober 2017. Ook is voor verschillende fracties een technische presentatie verzorgd.

In het debat op 9 oktober 2017 hebben uw Staten in twee termijnen van gedachten gewisseld over de toekomstige ontwikkeling van de provincie Noord-Holland. In de eerste termijn heeft elke fractie het eigen verhaal naar die toekomst toe geschetst.

Bij het debat zijn 44 *richtinggevende* moties ingediend. Deze moties zijn, soms in aangepaste vorm, op 13 november 2017 in PS in stemming gebracht, voorzien van een preadvies van GS. Daarnaast zijn er enkele nieuwe moties ingediend. In totaal zijn er 6 moties aangenomen. Daarnaast is een groot deel van de moties die door GS van een positief advies waren voorzien ingetrokken, ervan uitgaande dat deze moties een plek zouden krijgen in Koers NH2050.

De rode draden uit de bijdragen van alle fracties in het debat en de op 13 november 2017 aangenomen en (vanwege een positief advies) ingetrokken moties hebben de basis gevormd voor Koers NH2050. Deze zijn ook als bijlagen bijgevoegd. In Koers NH2050 zijn de rode draden en de genoemde moties vertaald naar een tweetal hoofdambitie (op de inhoudelijke opgave en de genoemde moties sturingsfilosofie) en een aantal deelambities die daarmee samenhangen. Om voor u goed navolgbaar te maken hoe de in Koers NH2050 geformuleerde ambities aansluiten op de moties, is per ambitie aangegeven welke moties hierin terugkomen.

Referentiekader bij de geformuleerde ambities zijn steeds de hoofdthema's die de Verkenningen NH2050 naar voren brengen: Klimaatverandering, Bodem-, water- en luchtkwaliteit, Natuur en biodiversiteit, Economische transitie, Energietransitie, Mobiliteit en Landschap en Verstedelijking. Deze hoofdthema's vormden ook het richtsnoer in het Discussiedocument.

Niet op al deze thema's hebben uw Staten expliciete en richtinggevende uitspraken gedaan. In het debat op 9 oktober 2017 en in de aangenomen en ingetrokken moties. Tegelijkertijd vragen ook de ontbrekende opgaven om keuzes in onze Omgevingsvisie en deze keuzes moeten we in samenhang maken. De opdracht vanuit de Omgevingswet en vanuit de door u vastgestelde startnotitie is immers om een integrale visie op te stellen. De verschillende opgaven werken ook op elkaar in en dat betekent dat het formuleren van een ambitie op een opgave consequenties heeft voor de ambities op andere opgaven.

Daarom zijn in Koers NH2050 de ambities en doelen die uit het debat en de moties naar voren komen aangevuld met de ontbrekende thema's. De ambities die op deze ontbrekende thema's geformuleerd zijn, vloeien voort uit de ambities die uw Staten op andere thema's hebben geformuleerd en die hiermee samenhangen. Hierbij zijn de Verkenningen NH2050 als referentie gebruikt.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Aan het opstellen van Koers NH2050 is, zoals ook afgesproken in de Startnotitie, een intensief proces voorafgegaan met een grootschalige participatiecampagne gericht op alle professionele stakeholders en op de inwoners van Noord-Holland. De opbrengsten hiervan vormden input voor de drie verhaallijnen in het discussiedocument en zijn aan u aangeboden om te betrekken in het debat op 9 oktober 2017.

In verschillende een-op-eengesprekken, werksessies, rondetafelgesprekken, regiobijeenkomsten en één afsluitend werkcongres is met ongeveer 300 professionals - afkomstig van gemeenten, veiligheidsregio's, omgevingsdiensten, GGD's, waterschappen en belangenorganisaties uit de profit en non-profitsector - gesproken over de ambities en doelen die zij hebben voor de leefomgeving in Noord-Holland en hoe deze zich tot elkaar verhouden.

Naast deze ambtelijke bijeenkomsten zijn er in de opmaat naar Koers NH2050 op een viertal momenten gesprekken gevoerd met bestuurders van gemeenten en waterschappen over de inhoud en samenwerking rondom de Omgevingsvisie en hoe dit zich zou moeten verhouden tot onze sturingsfilosofie.

In de maanden maart tot en met juli 2017 is een grootschalige publiekscampagne uitgevoerd, gericht op de inwoners van Noord-Holland. De campagne bestond uit twee representatieve panelonderzoeken onder 1600 respectievelijk 1400 Noord-Hollanders. Daarnaast omvatte de campagne een aantal niet-representatieve activiteiten om kleuring te geven aan het publieke debat: live-gesprekken in klein verband (huiskamers van Noord-Holland) en groot verband (op Bevrijdingspop in Haarlem en Sail in Den Helder) en een online discussieplatform op Facebook, Jouw Noord-Holland. Inmiddels heeft Jouw Noord-Holland een vaste groep van bijna 9400 volgers.

4. Proces en procedure

De in de Koers NH2050 geformuleerde hoofdambitie en -doelen vormen het vertrekpunt voor het opstellen van de Ontwerp-Omgevingsvisie. Hierbij betrekken we alle stakeholders intensief via verschillende bijeenkomsten. Ook zullen we met een vervolg op de publiekscampagne Jouw Noord-Holland alle inwoners van Noord-Holland de mogelijkheid geven mee te denken en te discussiëren. De Ontwerp-Omgevingsvisie wordt in juni 2018 ter inzage gelegd. In het najaar van 2018 zullen uw Staten de definitieve Omgevingsvisie vaststellen.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Geamendeeerd Besluit

Nr. 81

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 28 november 2017;

gelet op de uitkomsten van de PS vergaderingen op 9 oktober en 13 november jl. over de koers van de Omgevingsvisie;

in vergadering bijeen op 18-12-2017, ter behandeling van de Koers Omgevingsvisie NH2050 (VD-81)

besluiten:

Koers NH2050 vast te stellen.

Besluiten (A-23-CU-SGP/GL):

In bovengenoemd besluit na de woorden “Koers NH2050 vast te stellen” de volgende tekst toe te voegen:

- met dien verstande dat in het document Koers NH2050:

1. de tekst over mobiliteit op blz. 6 “c. Mobiliteit” wordt gewijzigd in:

“Onze ambitie is dat de inwoners en bedrijven van Noord-Holland zichzelf of producten effectief, veilig en efficiënt kunnen verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. De provincie zet zich in voor het versterken van mobiliteitsopties die hieraan bijdragen, zoals goede OV-verbindingen, uitstekende infrastructuur voor alle modaliteiten en technologische innovatie. Inwoners en bedrijven hebben zoveel mogelijk de vrijheid om hun eigen vervoerswijzen te kiezen. Zodanig dat het totale verkeers- en vervoersnetwerk optimaal wordt gebruikt en ten dienste staat van de ruimtelijke-economische ontwikkeling. We sturen op een optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur. We streven naar een vorm van basisbereikbaarheid voor kleine kernen”.

2. de tekst over mobiliteit op blz. 9 “Ontwikkeling van stad en land” wordt gewijzigd in:

“Uitgangspunt is -en daarop zal het verkeers- en vervoersnetwerk worden geoptimaliseerd- dat men zich effectief, veilig en efficiënt kan verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden. Daarbij heeft met zo veel mogelijk keuzevrijheid in het bepalen van zijn of haar vervoerswijze”.

Toelichting:

De koers 2050 is een visie op de lange termijn. Het puur en alleen uitgaan van "keuzevrijheid" als uitgangspunt voor de toekomst van de mobiliteit kan conflicteren met andere provinciale ambities. Ook kan verabsoluteren van individuele keuzevrijheid conflicteren met het algemeen belang. Het is belangrijk om de effecten op klimaat, natuur en landschap mee te wegen bij vormgeving van de mobiliteit in de provincie, net zoals ruimtelijke en demografische ontwikkelingen. Het is passender om "effectief, veilig en efficiënt verplaatsen" als uitgangspunt te nemen, waar bij balans gezocht moet worden bij effecten op natuur, milieu, leefbaarheid en landschap. Uiteraard doet dit niets af aan de keuzevrijheid van individuele inwoners.

Besluiten (A-29-GL/PvdD/ONH):

In (concept) Koers NH2050 het tekstdeel:

"We zetten ons in om gebiedsgericht en in gezamenlijkheid met de partners die daar mede voor verantwoordelijk zijn de bodemdaling in veenweidegebieden af te remmen, te stoppen en zo mogelijk te herstellen".

te wijzigen in:

"We zetten ons in om gebiedsgericht en in gezamenlijkheid met de partners die daar *mede* voor verantwoordelijk zijn de bodemdaling in veenweidegebieden af te remmen, te stoppen en zo mogelijk te herstellen".

Toelichting:

De tekst gaat er terecht vanuit dat er verschillende probleemeigenaren zijn en dat samenwerking tussen betrokken partijen nodig is om de bodemdaling effectief te kunnen aanpakken. De toevoeging dat de partners van de provincie daar "primair" verantwoordelijk voor zijn, roept (ongewild) het beeld op dat de provincie niet tot de primair verantwoordelijke partijen behoort. Daarmee lijkt een voorschot te worden genomen wie primair voor de kosten opdraait. Dat is niet verstandig en hoort ook niet thuis in een document dat focust op de hoofdambitie. Het gebruik van de woorden "mede verantwoordelijk" is hier op zijn plaats.

Haarlem, 18 december 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier